

ЗАТВЕРДЖЕНО

розпорядженням голови

Кам'янка-Бузької районної
державної адміністрації

від «28» лютого 2019 р.

№ 55/02-08/19

**Організаційно-методичні вказівки
з підготовки населення Кам'янка-Бузького району Львівської області
до дій у надзвичайних ситуаціях на 2019 рік**

Керівникам місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування (надалі – місцеві органи влади), підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності та підпорядкування (надалі – суб'єкти господарювання) на виконання вимог нормативно-правових актів у сфері цивільного захисту з підготовки населення, органів управління та сил цивільного захисту до дій у надзвичайних ситуаціях:

1. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях здійснювати відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 №444 (надалі – Порядок навчання), та Організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях, затверджених наказом Державної служби України з надзвичайних ситуацій (надалі – ДСНС України) від 19.02.2016 №83:

- за місцем роботи – працюючого населення;
- за місцем навчання – дітей дошкільного віку, учнів та студентів;
- за місцем проживання – непрацюючого населення.

2. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях організувати та здійснювати у формі:

- навчання безпосередньо на підприємствах, установах та організаціях;
- навчання за межами підприємств, установ та організацій керівного складу і фахівців з питань цивільного захисту та пожежної безпеки (у Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Львівської області);
- практичної підготовки під час проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту;
- навчання під час здобуття відповідного освітнього рівня у навчальних закладах системи освіти;
- самостійного вивчення інформації про дії в умовах надзвичайних ситуацій (у консультаційних пунктах при місцевих органах влади).

3. Навчання працюючого населення.

3.1. Навчання працівників безпосередньо на підприємствах, в установах, організаціях здійснювати шляхом курсового та індивідуального навчання за програмами підготовки до дій у надзвичайних ситуаціях:

3.1.1. Загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій згідно з додатком 1.

3.1.2. Спеціальної підготовки працівників, які входять до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, згідно з додатком 2.

3.1.3. Додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників об'єктів підвищеної небезпеки згідно з додатком 3.

3.1.4. Пожежно-технічного мінімуму для працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою.

3.1.5. Прискореної підготовки працівників до дій в особливий період згідно з додатком 4 (при переведенні до функціонування в особливий період).

3.1.6. Під час проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту.

3.2. Навчальні групи працівників з курсового навчання утворити у складі формувань цивільного захисту, з індивідуального навчання - по структурних підрозділах підприємств, установ та організацій.

Керівників навчальних груп призначити наказами керівника підприємства і забезпечити проходження ними спеціальної підготовки у Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Львівської області (надалі – НМЦ).

До проведення занять з надання домедичної допомоги залучати медичних працівників підприємств, установ та організацій.

3.3. Під час прийняття на роботу і за місцем роботи організувати проведення інструктажів працівників з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях з використанням діючих на підприємстві, в установі та організації програм підготовки, правил, інструкцій, планів реагування на надзвичайні ситуації, інших нормативно-правових актів з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки.

Програми для проведення вступного, первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів затвердити керівником підприємства, установи та організації після узгодження їх змісту з Кам'янка-Бузьким районним відділом Головного управління ДСНС у Львівській області (надалі – Кам'янка-Бузький РВ ГУ ДСНС України у Львівській області).

Під час прийняття на роботу працівників робітничих спеціальностей, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, здійснювати попереднє навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму.

У подальшому перевірку знань таких працівників проводити щорічно комісією з перевірки знань з питань пожежної безпеки підприємства, установи та організації. Перелік питань для перевірки знань з пожежної безпеки та склад комісії затвердити відповідними наказами керівника підприємства, установи, організації та забезпечити проходження членами комісії навчання і перевірки знань з питань пожежної безпеки в НМЦ.

Підвищення рівня знань та отримання практичних навичок щодо дій у надзвичайних ситуаціях здійснювати на практичних заняттях під час проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту з періодичністю, встановленою Порядком підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 443.

Спеціальні об'єктові тренування з питань цивільного захисту з формуваннями цивільного захисту проводити щороку тривалістю від 4 до 8 годин на підприємствах, в установах та організаціях, які у встановленому порядку створили формування цивільного захисту.

Спеціальні об'єктові тренування з питань цивільного захисту у перший рік трирічного періоду об'єктової підготовки проводити як роздільні, за планами та під керівництвом керівників формувань цивільного захисту.

На другий рік для відпрацювання взаємодії та досягнення злагодженості дій з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації проводити спільні тренування під керівництвом особи, яка у разі виникнення надзвичайної ситуації виконує на підприємстві, в установі та організації функції керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

На третій рік спеціальні об'єктові навчання з питань цивільного захисту планувати та проводити відповідно до задуму і строків проведення на підприємствах, в установах та організаціях спеціального об'єктового навчання як завершальний етап трирічного циклу об'єктової підготовки працівників, метою яких є визначення готовності підприємства, установи та організації до дій за планом реагування на надзвичайні ситуації та в умовах особливого періоду.

Тренування на випадок пожежі проводити двічі на рік на всіх підприємствах, в установах та організаціях із залученням всього працюючого персоналу.

Тренування з швидкої евакуації людей проводити двічі на рік у навчальних закладах, лікувальних установах із стаціонаром, будинках для людей похилого віку та осіб з інвалідністю, санаторіях і закладах відпочинку, культурно-просвітніх та видовищних закладах, критих спортивних будівлях і спорудах, готелях, торгових підприємствах (два поверхи і більше) та інших, аналогічних за призначенням, об'єктах з масовим перебуванням людей.

На підприємствах, в установах та організаціях з чисельністю працівників 50 осіб і менше щорічно проводити тренування персоналу підприємств, установ та організацій щодо дій у надзвичайних ситуаціях.

З метою відпрацювання дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій щороку з учасниками навчально-виховного процесу проводити відповідно:

- об'єктові тренування з питань цивільного захисту у закладах вищої освіти;
- «День цивільного захисту» у закладах загальної середньої та професійної (професійно – технічної) освіти;
- «Тиждень безпеки дитини» у закладах дошкільної освіти.

На підприємствах, в організаціях, установах, що мають хоча б один об'єкт підвищеної небезпеки, щорічно проводити тренування усього персоналу з імовірних аварійних ситуацій, що передбачені планами локалізації і ліквідації наслідків аварій (протиаварійні тренування). Протягом кожного року (у тому числі року проведення

спеціального об'єктового навчання) з працівниками таких суб'єктів господарювання у порядку та з періодичністю, передбаченими планом локалізації і ліквідації наслідків аварій, додатково проводити навчальні тривоги.

Графіки проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань щороку затверджувати керівником підприємства, установи, організації та погоджувати з місцевими органами виконавчої влади та Кам'янка-Бузьким РВ ГУ ДСНС України у Львівській області.

З метою якісної підготовки та проведення практичних заходів підготовки до дій у надзвичайних ситуаціях керівникам підприємств, установ, організацій рекомендується залучати майстрів виробничого навчання, завідувачів навчально-консультаційних пунктів НМЦ для здійснення ними методичного супроводу.

Встановити для майстрів виробничого навчання таку кількість годин для підготовки та проведення занять з практичної підготовки з питань цивільного захисту з розрахунку на одне спеціальне об'єктове навчання (тренування):

спеціальне об'єктове навчання суб'єкта господарювання (СОН) – до 5 днів (40 год.);

спеціальне об'єктове тренування суб'єкта господарювання (СОТ) – до 4 днів (32 год.);

об'єктове тренування вищого навчального закладу (ОТ) – до 4 днів (32 год.);

«День цивільного захисту» та об'єктове тренування (ДЦЗ) – до 3 днів (24 год.);

«Тиждень безпеки дитини» та об'єктове тренування (ТБД) – до 3 днів (24 год.).

3.5. Підготовку осіб керівного складу та фахівців здійснювати згідно з **Переліком категорій осіб керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту**, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 №819, та відповідно до вимог Положення про організацію навчального процесу з функціонального навчання, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.10.2014 №1112, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05.11.2014 за №1398/26175, в НМЦ, а також в Інституті державного управління у сфері цивільного захисту.

3.6. Навчально-методичному центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Львівської області заняття згідно з навчальним планом проводити на навчально-матеріальній базі обласних та міста Львова курсів удосконалення керівних кадрів I-ої категорії та навчально-консультаційних пунктів НМЦ за місцем їх дислокації, а в окремих випадках, за заявками місцевих органів влади та суб'єктів господарювання, – безпосередньо на місцях, із залученням педагогічних працівників курсів та забезпеченням замовниками умов для проведення занять.

Навчально-матеріальну базу підприємств, установ та організацій у районах і містах обласного значення закріпити за навчально-консультаційними пунктами НМЦ за територіальною приналежністю рішеннями керівників

відповідних місцевих органів влади.

3.7. На підприємствах, в установах та організаціях:

3.7.1. Забезпечити ведення документації з питань організації навчання працюючого населення (переліки навчальних груп, осіб керівного складу і фахівців, які підлягають у поточному році навчанню у сфері цивільного захисту, та посадових осіб, які проходять навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки, робочі навчальні плани і програми, розклади занять, графіки консультацій, журнали навчання, плани підготовки і проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань тощо).

3.7.2. Обладнати в кожному окремо розташованому структурному підрозділі підприємства, установи та організації інформаційно-довідковий куточок з питань цивільного захисту та здійснити його наповнення навчальними посібниками і натурними зразками, передбаченими загальною програмою підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях.

Інформація та повідомлення на стендах, схемах інформаційно-довідкового куточку повинні відповідати наявним можливостям і ресурсам підприємства, установи, організації з протидії небезпечним факторам, що передбачені об'єктовим планом реагування на надзвичайні ситуації, а їх зміст – узгоджений з Кам'янко-Бузьким РВ ГУ ДСНС України у Львівській області та, у разі потреби, з відповідним місцевим органом виконавчої влади.

4. Відділу освіти райдержадміністрації:

4.1. Навчально-виховну роботу з дітьми дошкільного віку проводити згідно з вимогами базового компонента дошкільної освіти і спрямовувати на формування достатнього та необхідного рівня знань і умінь дитини для безпечного перебування в навколишньому середовищі, елементарних норм поведінки у надзвичайних ситуаціях і запобігання пожежам від дитячих пустощів з вогнем.

З метою удосконалення навчання дітей основ безпечної життєдіяльності провести у навчальних і навчально-виховних закладах дошкільної освіти зустрічі з працівниками системи цивільного захисту, конкурси, батьківські збори, вікторини тощо.

Для поліпшення якості організаційної, практичної і навчально-виховної роботи з дітьми з питань особистої безпеки, захисту життя та норм поведінки у надзвичайних ситуаціях у закладах дошкільної освіти провести у травні «Тиждень безпеки дитини» в рамках «Тижня знань з основ безпеки життєдіяльності населення».

З метою встановлення єдиної методики проведення «Тижня безпеки дитини» та обміну досвідом між керівним складом цивільного захисту системи освіти у кожному районі та місті обласного значення у лютому-березні провести для керівників навчальних і навчально-виховних закладів дошкільної освіти показові заходи з проведення «Тижня безпеки дитини».

4.2. Підготовку учнів закладів освіти до дій у надзвичайних ситуаціях, що передбачає здобуття знань і вмінь з питань особистої безпеки в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації, користування засобами захисту від її наслідків, вивчення правил пожежної безпеки та основ цивільного захисту, здійснювати в рамках вивчення предметів «Основи здоров'я» та «Захист Вітчизни» (розділ

«Цивільний захист»).

Закріплення теоретичного матеріалу завершити практичним проведенням у квітні «Дня цивільного захисту» в рамках «Тижня знань з основ безпеки життєдіяльності населення». З метою встановлення єдиної методики проведення «Дня цивільного захисту» та обміну досвідом між керівним складом цивільного захисту системи освіти у кожному районі та місті обласного значення у лютому-березні провести для керівників навчальних закладів показові «Дні цивільного захисту».

Перед початком канікул ввести в практику проведення тематичних занять на теми: «Безпека на воді (льоду)», «Вивчення правил дорожнього руху», «Безпечне поводження з вогнем», «Рекомендації щодо захисту від актів терору».

4.3. Підготовку студентів закладів вищої освіти до дій у надзвичайних ситуаціях здійснювати за нормативними навчальними дисциплінами «Безпека життєдіяльності» та «Цивільний захист».

4.4. У закладах вищої освіти з метою відпрацювання дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій з учасниками навчально-виховного процесу проводити щороку об'єктові тренування з питань цивільного захисту.

4.5. З метою координації науково-методичної діяльності, узагальнення та поширення ефективних форм і методів організації навчально-виховного процесу з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту забезпечити роботу методичних об'єднань з дисциплін «Основи здоров'я», «Основи безпеки життєдіяльності» і «Захист Вітчизни» (розділ «Цивільний захист») та визначити:

4.5.1. Базові за галузеві знання кафедри з безпеки життєдіяльності у закладах вищої освіти;

4.5.2. Територіальні базові (опорні) заклади загальної середньої та дошкільної освіти.

4.6. При проведенні конференцій, семінарів і нарад, засідань методичних об'єднань і відкритих уроків з основ здоров'я, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту до підготовки та проведення цих заходів залучати педагогічних працівників НМЦ.

4.7. Позашкільну освітню роботу з питань формування культури безпеки життєдіяльності серед дітей та молоді, формування здорового способу життя, оволодіння ними навичками самозахисту та рятування проводити у закладах позашкільної освіти, а також шляхом організації шкільних, районних (міських), обласних змагань та участі у всеукраїнських змаганнях з безпеки життєдіяльності за програмою «Школа безпеки» та у рамках Всеукраїнського фестивалю дружин юних пожежних.

5. Навчання непрацюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях здійснювати шляхом проведення інформаційно-просвітницької роботи за місцем проживання у мережі консультаційних пунктів з питань цивільного захисту при органах місцевої влади, а також шляхом видання і розповсюдження посібників, пам'яток, буклетів, інших друкованих навчально-інформаційних матеріалів, організації спеціального циклу передач на місцевих студіях телепередач і радіомовлення.

6. Керівникам управління соціального захисту населення райдержадміністрації

(А. Загайко), управління фінансів райдержадміністрації (Л. Барила), відділу освіти райдержадміністрації (В. Ковтало), сектору культури райдержадміністрації (Л. Шевчук):

6.1. Своїми наказами визначити порядок підготовки керівного складу і працівників підпорядкованих органів управління, підприємств, установ та організацій з питань цивільного захисту.

6.2. Забезпечити обов'язкове проходження навчання в НМЦ (Інституті державного управління у сфері цивільного захисту), в навчальних групах органів управління, підприємств, установ та організацій усіх категорій керівників, посадових осіб і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

6.3. Продовжити роботу щодо утворення у штатних розписах органів управління, на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форм власності підрозділів (штатних посад) з питань цивільного захисту або призначення посадових осіб з питань цивільного захисту та обов'язкового їх навчання в НМЦ (Інституті державного управління у сфері цивільного захисту).

7. Органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування відповідно до своїх повноважень:

7.1. Видати Організаційно-методичні вказівки з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях, організувати контроль за їх виконанням.

7.2. У визначених Планом основних заходів цивільного захисту Львівської області на 2019 рік районах та містах обласного значення, спланувати та включити до планів основних заходів цивільного захисту відповідних ланок на 2019 рік штабні тренування з органами управління цивільного захисту відповідних ланок територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Львівської області.

Інформацію щодо спланованих штабних тренувань з органами управління цивільного захисту відповідних ланок територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Львівської області з визначеними конкретними датами проведення та тематикою надати до департаменту з питань цивільного захисту облдержадміністрації до 01.03.2019 року.

Звіт про проведення штабного тренування надавати до департаменту з питань цивільного захисту облдержадміністрації не пізніше 15 діб після його закінчення.

7.3. Забезпечити виконання Плану комплектування Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Львівської області слухачами з числа керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, на 2019 рік.

7.4. Організувати проходження навчання з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки посадових осіб місцевих органів влади, підприємств, установ, організацій, що належать до їх сфери управління.

7.5. Забезпечити контроль за ходом і якістю підготовки формувань цивільного захисту та їх готовністю до дій за призначенням.

7.6. Розробити і затвердити План з підтримання та подальшого вдосконалення навчально-матеріальної бази, придбання та оновлення навчальної літератури і

навчальних посібників (відео, аудіо, друкованих) за тематикою цивільного захисту.

7.7. Забезпечити функціонування та подальше удосконалення існуючої мережі консультаційних пунктів при житлово-експлуатаційних організаціях та органах місцевого самоврядування.

7.8. Спланувати та у вересні – жовтні 2019 року провести конкурс-огляд на кращу навчально-матеріальну базу цивільного захисту та кращий консультаційний пункт з питань цивільного захисту при органах місцевої влади.

7.9. Заявки на підготовку осіб керівного складу та фахівців, які підлягають навчанню у сфері цивільного захисту у 2020 році, надати до Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Львівської області і департаменту з питань цивільного захисту облдержадміністрації до 13.09.2019 року.

7.10. Затвердити План-графік проведення об'єктових навчань і тренувань району (міста обласного значення) на 2020 рік та надати до Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Львівської області і департаменту з питань цивільного захисту облдержадміністрації до 02.12.2019 року.

7.11. Керівникам структурних підрозділів з питань цивільного захисту місцевих органів влади узгодити із завідувачами курсів та навчально-консультаційних пунктів НМЦ плани-графіки проведення на підприємствах, в установах, організаціях спеціальних об'єктових навчань, тренувань з цивільного захисту на потенційно небезпечних об'єктах з відпрацювання дій за можливими аварійними ситуаціями, питання щодо надання методичної допомоги підприємствам, установам, організаціям при підготовці та проведенні навчань і тренувань.

7.12. Здійснювати контроль за роботою консультаційних пунктів з питань цивільного захисту при житлово-експлуатаційних організаціях та органах місцевого самоврядування.

7.13. Здійснювати контроль якості підготовки у закладах освіти дітей дошкільного віку, вихованців, учнів та студентів з питань навчання діям у надзвичайних ситуаціях.

8. Інформацію щодо підготовки керівного складу, формувань цивільного захисту та навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях за 2019 рік надавати відповідно до Табеля термінових та строкових донесень з питань цивільного захисту у визначені терміни.

Додатки: 1. Програма загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях на 7 арк. в 1 прим.;

2. Програма спеціальної підготовки працівників, які входять до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту;

3. Програма додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників об'єктів підвищеної небезпеки на 5 арк. в 1 прим.;

4. Програма прискореної підготовки працівників до дій в особливий період.